

## «Ina pintga part dils hosps tugna adina»

Las frequenzas dil Bogn Sedrun e dil Center Fontauna a Mustér ein fermamein dependentas dall'aura. Il meinafatschenta Gion Hosang suppona ch'igl obligatori da certificat hagi buca gronda influenza sillas frequenzas. Persuenter sin l'organisaziun ed il secunter dils hosps.

SUSI ROTHMUND/FMR

«Il mument ein tuts pli sensibels e cargai», di Gion Hosang. Cun tuts manegia il menader dil Bogn Sedrun e dil Center Fontauna a Mustér buca mo ils hosps mobein era ils collaboratur dils dus menaschis. En general entscheivi la glieud a vegnir «keka» ed a rebellar. Culla pandemia e las mesiras da protecciun ei la veta semidada ed igl obligatori da certificat procura bein per ina certa detensiun e segirtad, mo fa da l'otra vart era sevilentar dabiars. «Ina pintga part dils hosps tugna adina pervia d'enzatgei ni enzatgi. Cun quei stuein nus viver. Jeu manegiel atgnamein gnanc che biars dapli tugniens ussa, ei crodan semplamein pli fetg en egl perquei che tuts ein unfis», declara Hosang.

### Negina regla senza excepziun

El Bogn Sedrun ei la situaziun clara, igl obligatori da certificat per persunas naven da 16 onns vala per tuts. Bia pli cumplacada ei la situaziun el Center Fontauna cun differentas purschidas sco hallas da gymnastica, piazzas da tennis e minigolf, center da fitness, uustria e camps da vacanzas per gruppas. «Ei para propi da dar negina regla senza excepziun. Igl ei bein vegniu cumandau in obligatori da certificat, mo da l'otra vart astgan gruppas constantas d'entochen 30 persunas era trenar en halla senza certificat. Sco meinafatschenta sai jeu decider tgei reglas che valan el Center Fontauna e sun cun quei en in brav clinch», puntuescha Gion Hosang.

### «Nus essan buca polizists»

Per in menaschi communal fussi ei ina heiclia decisiun da buca lubir allas gruppas d'entrar senza certificat e perquei seigi ei lubiu el Center Fontauna. Las gruppas – sco per exempel uniuns da gymnastica – seigien sezzas responsablas e stoppien haver in concept da schurmetg e far ina gliesta da presenza. «Nus essan buca polizists e stuein era buca controllar las uniuns»,



Per persunas naven da 16 onns ei il serecrear el Bogn Sedrun pusseivels mo cun mussar certificat e carta d'identitad all'entrada. Quei vulan buca tuts hosp capir.

FOTO STEFAN SCHWENKE

aschia Hosang. En l'ustria, el center da fitness e tier las ulteriuras purschidas endadens vali igl obligatori da certificat. Perquei stoppien persunas da gruppas senza certificat purtar mascrina en localitads comunablas sco entradas ni gardarobas ed era persunas cun certificat stoppien purtar leu ina mascrina.

### Biars serestantan

«Cu enzatgi entra el center ni el bogn sto el mussar il certificat e la carta d'identitad», declara Gion Hosang. Biars serestantan da stuer mussar mintga ga il certificat e la carta d'identitad ed ei detti magari discussiuns alla cassa ni all'entrada. «Nus havein buca scaffiu las reglas e stuein sulet far nies duer. Ei fusi bi sche tuts capessen quei», aschia il meinafatschenta. Las continuadas discussiuns fetschien greva la veta ad el e ses collaboratur che sappien la fin finala buca tener endamen tut tgi che hagi gia musau in ni dus dis avon ils documents. Per gl'au-

ter sappien ei era buca saver sch'il certificat se-basi sin vaccinaziun, guariziun ni sil resultat d'in test e con ditg che quel vali.

### Onn da menaschi «catastrofal»

Pertucond frequenzas e sch'il certificat ha influenzau talas sa Gion Hosang buca dir bia. Il pli fetg influenzeschi en mintga cass l'aura las frequenzas: «Per saver dir sch'il certificat ha in effect duvrass quei statisticas e minuziusas cumparegliaziuns cun auters onns, mo quei hai jeu buca fatg. Igl onn da fatschenta ei aschia ni aschia ina catastrofa! Era sche la sesiun da stad cun dabia mal'aura seigi stada buna pil bogn e pil center, tonschi quei buca per ulivar las sperdidas caschunadas entras il lockdown durant gl'unviern. Tenor Gion Hosang survegnan ils menaschis da vischnauna era negina indemnisaziun per cass grevionts ed el sappi era buca inoltrar la damonda da far lavur cuorta pils emploi.

## Melchior el Mundaun a Morissen

Avon in onn han ils possessurs presentau a Morissen il niev hotel pign «Val Lumnezia Guesthouse & Country Club». Il resort cun concept innovativ meinan Anni e Reto Lampart cun success. Sonda ei stau leu ina tscheina litterar-musicala.

AUGUSTIN BEELI/FMR

Gl'antier hotel Mundaun se presenta dapi in onn sco edificat marcant sisum il vitg da Morissen. Igl ei denton buca in hotel public. Tgi che vul passentar leu vacanzas sto esser commember dil «Country Club». Semegliont al concept da Hapimag ni auters sistems da commembradi san ins secumprar en el club cul dretg sin albiert ina ni pliras gadas ad onn. Il menaschi gastronomic a Morissen ei vegniu enconuschents dapi sia avertura sco «Lampart's Country Club». Ensem cun ovg collaboraturas e collaboratur meinan Anni e Reto Lampart la casa. Da principi eis ei in hotel el stil da «bou-

tique». Ils hospitonts collavuran cun producents dalla Lumnezia, els ein s'establi el vitg e sesentan da casa ella vallada.

### Premis pil concept niev

La casa culla tuoretta e fatschadas curcladas cun slondas secumpona da tschun suitas. Ella casa ha ei ina biblioteca, in tschalèr da vin ed ina zona da wellness ella part nova. Ina spaziusa sala da magliar cun cuschina aviarta s'audan tiel concept d'ina gronda casa da famiglia. «Igl ei ina oasa dil temps, en in ocean da ruauas», proclameschan ils possessurs Tanja e Simon Osterwalder. Els ein tut cuntents dils resuns ch'ei ha dau suenter l'avertura. Daferton ha gl'antier hotel

Mundaun renovau e restructurau retschiert divers premis d'architectura e gastronomia.

Forsa gest entras corona semuossa quella casa a Morissen per glieud dalla Bassa sco refugii els cuolms. Tgi che passenta leu vacanzas, enquera in ambient individual e famigliar-luxerius. Per commemorar l'avertura avon in onn han ils possessurs organisau sonda vargada ina tscheina litterar-musicala per indigens e hosps.

### Colligiaus culla Lumnezia

Per Tanja e Simon Osterwalder eis ei era stau la caschun da finir la stad ed ir viaden egl unviern. Per quella caschun han els envidau gl'autur Melchior Werdenberg. Il num ei il pseudonim digl advocat Hans Baumgartner. Il giurist ei carschius si ella Svizra Oriental. Siu bab era guardia-cunfin e la famiglia ha stuiu dislocar continuadamein d'in post da cunfin a l'auter. Sco el ha raquintau eri siu refugii da buob tiel tat e la tatta el Kleintal, entadem Glaruna. Da quei raquenta el en sia historia cuortas ch'el edescha tier la casa editura Elster & Salis.

L'advocatura Baumgartner Mächler a Turig ei sespecialisada el dretg penal economic. La creativitat litterara ei in contrast tier la materia schetga giuridica. Hans Baumgartner scriva «short stories», historias cuortas e raquents ord sia veta, quella da carstgauns ch'ei curdai, dil mintgagi e da ficziuns. El decuors dalla sera ha el era tradiu siu ligiom culla Val Lumnezia. La vallada seigi sia secunda patria. Siu bab era in bien amitg da Gieri Capaul (1925-2013), commerciant, ustier e posteriu president communal da Lumbrin. Durant la tscheina ha gl'autur prelegiu historias cuortas ch'el ha publicau cul pseudonim Melchior Werdenberg. Il musicist argovian Goran Smitran ha accumpignau la prelecziun cugl acordeon.



Hans Baumgartner alias Melchior Werdenberg (sen.) cugl acordeonist Goran Smitran el hotel a Morissen.

FOTO AUGUSTIN BEELI

### FLEM LAAX FALERA

## Digl atun direct egl unviern

L'organisaziun turistica dalla destinaziun Flem Laax Falera ha lantschau igl «atun els cuolms 2021». Pils hosps restan ustrias, pendicularas e purschidas aviartas.

Gliendisgis ha Flem Laax Falera instradau gl'atun els cuolms. Suenter las experientschas digl avrel cullas acziuns da primavera suonda ina secunda acziun digl atun 2021. Acturs turistics e purschiders da prestaziuns vulan render attent ch'ei dat buca pli ina stagiun morta en quella regiun. La purschida digl atun duei accumpignar ils hosps senza interrupziun viaden ella stagiun d'unviern. La primavera haveva l'organisaziun turistica FLFM ughegia quei pass innovativ.

### Flem-Foppa-Naraus aviert

«Las cefras legrevilas da hosps la primavera vargada han intimau nus da metter puspei in accent», scriva l'organisaziun en ina comunicaziun allas medias. Dils 25 d'october tochen ils 28 da november 2021 vul la destinaziun surmuntar la stagiun morta cun purschidas multifaras. Las pendicularas, divers hotels ed ustrias sco era menaschis dil temps liber restan aviartas ed envidan da gunder acziuns specialas. «Igl ei bein logic che nus continuein consequentamein quella via che nus havein entschiet ad ir», puntuescha il directur turistic André Gisler. Ins vegli buca mo tener, mobein slargiar la purschida durant la stagiun morta, cuntinuescha el. Gest tenor l'altezza sur mar seigien activitads sco viandar ed ir cul bike, sco era sport da neiv, la basa dallas activitads. Finamira seigi dad esser 365 gis ad onn a disposiziun pils hosps.

Tier las novas purschidas s'audan dus novs bus locals numnai «Discovery Shuttles» per viandonts e bikers. Ils hosps astgan scuviener novas rutas agl ur dallas enconuschentas. Per ir sin quellas san ins prender la pendiculara. La sutgera da Flem a Foppa e da Foppa a Naraus circulescha mintgamai dalla gievigia tochen la dumengia. Da buna e bial'aura ei era la pendiculara da Startgels sil Grauberg mintgamai aviarta las fins d'jamna. Igl ei in avatg per ir el territori da Nagens, dils Plauns Segnes e da Cassons. Aschi prest ch'il menaschi dil sport d'unviern entscheiva sil gletscher dil Vorab, ei plinavon era la pendiculara gronda da Murschetg sil Crap Sogn Gion aviarta. Era da quella purschida san viandonts, ciclists, parasguladers e cunzun skiunzs profiter. (cdm/fmr)



Turas a pei e cul bike ein pussevlas era durant la stagiun morta. Ils implonts Flem-Foppa-Naraus e Startgels-Grauberg restan aviarts mintgamai dalla gievigia tochen la dumengia.

FOTO MAD

### LAAX

## Arno Camenisch oz el museum

Oz mesjamna, ils 27 d'october 2021, ei Arno Camenisch puspei el museum da Laax. Suenter ch'el ha visitau l'entschatta settember il scalam superiu ed ei s'entupaus cun scolaras e scolars el museum, ei questa sera, allas 20.00, ina prelecziun cul scribet sursilvan da renum. Arno Camenisch vegn a leger da siu niev cudisch «Der Schatten über dem Dorf». En quel raquenta el dalla tragedia schabegiada avon 40 onns a Tavanasa. Ei seigi il cudisch pli persunal dad Arno Camenisch, scrivon las medias. Per tals che han gia visitau prelecziuns digl autur, vegn ei ad esser in'experientscha nova. (fmr/abc)



Gl'autur prelegia oz a Laax. FOTO AUGUSTIN BEELI